

BESLUIT FLORA- EN FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 9 december 2015
Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2015-016172
Activiteit : standbeperking en schadebestrijding Amerikaanse nertsen WBE Nijkerk
Veluwe Noord west
Verlenen/afwijzen : Verlenen

Aanvrager : Faunabeheereenheid Gelderland.
Zaaknummer : 2015-016172

Aanwijzing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 67 aan voor schadebestrijding van de Amerikaanse Nerts

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 3 december 2015 ontvingen wij een aanvraag van de Faunabeheereenheid Gelderland voor een aanwijzing op grond van de Ffw, artikel 67, voor het beperken van de stand van de Amerikaanse nerts ter bestrijding van schade veroorzaakt door aan de fauna binnen haar werkgebied.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): :de Amerikaanse nerts;
- schade/overlast aan: inheemse fauna ;
- locatie: werkgebied wbe Nijkerk en Veluwe Noord West
Faunabeheereenheid Gelderland;
- periode aanvraag: onbeperkt ;
- preventieve maatregelen: n.v.t. ;
- aangevraagde middelen: geweer en vangkooi .

Voorgaande aanwijzingen

Aan de Faunabeheereenheid Gelderland is niet eerder een aanwijzing voor nertsen gegeven. In een soortgelijke situatie in Oost Gelderland is in 2009 eerder een aanwijzing gegeven aan de wildbeheereenheid Lochem e.o.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Voor niet als beschermde inheemse diersoort aangemerkte diersoorten geldt dat deze in beginsel met de wettelijk toegelaten middelen mogen worden gevangen of gedood, zonder dat ontheffing of aanwijzing noodzakelijk is. De hiervoor genoemde verboden uit de Ffw zijn namelijk alleen van toepassing op beschermde inheemse diersoorten. Gelet op artikel 52 van de Ffw is het gebruik van geweren echter niet zonder meer toegestaan. Voor het gebruik van geweren bij het bestrijden van schade door niet als beschermde inheemse diersoort aangemerkte diersoorten is daarom wel een aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw noodzakelijk.

Aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw

Gedeputeerde staten kunnen bepalen dat, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 50, 51, 53, 72, vijfde lid, en 74, door hen aan te wijzen personen of categorieën van personen de stand van bij ministeriële regeling aangewezen beschermde inheemse diersoorten of andere diersoorten

(exoten) of verwilderde dieren op door gedeputeerde staten aan te wijzen gronden kan worden beperkt:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of
- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna.

In onderhavig geval wordt aanwijzing gevraagd vanuit het belang genoemd onder d.

In bijlage 1 van de Regeling beheer en schadebestrijding dieren zijn de diersoorten aangewezen waarvoor een aanwijzing kan worden gegeven. De Amerikaanse nerts (*Mustela vison*) is in deze bijlage opgenomen.

Te gebruiken middelen.

In artikel 72 Ffw is bepaald, dat bij algemene maatregel van bestuur middelen worden aangewezen waarmee met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 65 t/m 70 Ffw dieren mogen worden gevangen of gedood en worden regels gesteld met betrekking tot het gebruik van deze middelen. Het vijfde lid geeft aan, dat het verboden is dieren te vangen of te doden met andere dan de in het eerste of tweede lid bedoelde middelen of in strijd met de toestemming, bedoeld in het vierde lid of de regels die op grond van het derde lid worden gesteld.

Internationale regelgeving.

Internationaal zijn afspraken gemaakt en wel in het Biodiversiteitsverdrag. De deelnemende landen – waaronder ook Nederland – hebben met elkaar vastgesteld dat invasieve exoten, na habitatverlies en exploitatie, de grootste bedreiging voor de mondiale biodiversiteit vormen. In artikel 8, onderdeel h, van dit verdrag is opgenomen dat landen verplicht zijn om beleid te ontwikkelen gericht op het voorkomen van introducties of het bestrijden van uitheemse invasieve soorten die inheemse soorten of ecosystemen kunnen bedreigen.

Toestemming grondgebruiker artikel 67 Ffw

In artikel 67, lid 5 is bepaald, dat Gedeputeerde Staten ten aanzien van één of meer van de door hen aangewezen personen of categorieën van personen kunnen bepalen dat zij toegang hebben tot alle aangewezen gronden. In dat geval zijn deze personen gerechtigd zich daartoe zo nodig met behulp van de sterke arm toegang te verschaffen.

Faunabeheerplan

Gedeputeerde Staten kunnen (Ffw facultatief) hun besluit afhankelijk stellen van een faunabeheerplan. Voor de Amerikaanse nerts is door de Faunabeheereenheid Gelderland geen faunabeheerplan opgesteld.

Schadebestrijdingsbeleid

In de Beleidsnota Invasieve Exoten (Kamerstuk 26 407, nr. 27) is het Nederlands beleid beschreven. Het zwaartepunt van het beleid is gericht op het voorkómen van introducties van nieuwe, invasieve soorten. Als dat niet gelukt is, is het beleid gericht op het nemen van maatregelen in het geval dat de populaties nog klein en beheersbaar zijn (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 21 501-32, nr. 780 1). Is een invasieve uitheemse soort eenmaal ingeburgerd, dan is zo'n populatie doorgaans moeilijk te verwijderen.

Het provinciaal beleid is per augustus 2012 vastgesteld door Gedeputeerde Staten in De Kadernota Faunabeleid. Daaruit volgt dat Gedeputeerde Staten vinden dat de vestiging van nieuwe, invasieve exoten zoveel mogelijk moet worden voorkomen omdat hierdoor inheemse soorten kunnen worden verdrongen. Als voorkomen niet lukt, moeten populaties worden

bestreden zolang ze nog klein en beheersbaar zijn. Preventief en vroegtijdig ingrijpen is belangrijk, het voorkomt immers hoge kosten in het kader van bestrijding en vergoeding. Ook vanuit dierenwelzijnsoverwegingen is vroegtijdig ingrijpen gewenst, omdat het dan nog niet over grote aantallen dieren gaat die moeten worden gedood. Bij de aanpak van invasieve exoten (uitheemse dieren die zich hier massaal ontwikkelen en de biodiversiteit bedreigen) laten Gedeputeerde Staten zich adviseren door de Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Voor exoten geldt geen instandhoudingsplicht, wel moet de reden van bestrijding worden onderbouwd.

c Procedure

Op grond van de Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland (artikel 12, tweede lid) zijn de bepalingen betreffende besluiten van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op ambtshalve aanwijzingen of aanwijzingen waaraan geen faunabeheerplan ten grondslag ligt. Dit betekent dat het besluit is voorbereid volgens de reguliere voorbereidingsprocedure en dat het niet eerst gedurende zes weken in ontwerp ter inzage is gelegd.

II **BELANGENAFWEGING**

Op grond van artikel 67 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten een aanwijzing geven om af te wijken van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en 74 Ffw. Dit in het belang van de volksgezondheid en/of ter voorkoming van schade aan de fauna, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is het aangegeven **belang van de volksgezondheid in het geding en/of is er sprake van schade aan de fauna?**
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen?**
- Zijn **afwijkingen van** het bepaalde bij of krachtens **artikelen: 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en/of 74 Ffw noodzakelijk?**
- Veroorzaakt de inzet van de gevraagde middelen **geen onnodig lijden**.
- Wordt er gevraagd om de aanwijzing desnoods zonder toestemming van de grondgebruiker te mogen uitvoeren.

1 Schade belangen

Invasieve exoten kunnen een bedreiging vormen voor de inheemse biodiversiteit maar ook voor de volksgezondheid, economie of veiligheid.

In Europa worden exemplaren van de soort Amerikaanse nerts veelvuldig gehouden in pelsdierfokkerijen. Ook in Nederland is dat nog toegestaan. Ontsnappingsen uit deze houderijen hebben er voor gezorgd, dat deze soort zich heeft gevestigd in Europa. Deze exoot heeft bij zijn verovering van Europa waarschijnlijk veel schade aangericht aan de inheemse fauna. Zo zijn er aanwijzingen dat deze soort een belangrijke rol heeft gespeeld bij de achteruitgang van de kleine zoogdieren waaronder de in Engeland bedreigde woelrat. De Europese nerts is bedreigd. De opkomst van de Amerikaanse nerts in Europa heeft daaraan bijgedragen en wel effecten op de voortplanting als ook voedselconcurrentie. De Europese nerts is hierdoor verdrongen en komt in Nederland niet meer voor.

De NVWA heeft laten onderzoeken of en zo ja welke (negatieve) effecten de Amerikaanse nerts heeft op de inheemse flora en fauna, biodiversiteit. Door predatie worden ook dichtheden van watervogels verlaagd en nesten van vogels geïmpredeerd, amfibieënsoorten en kreeftachtigen. Ook concurrentie met de inheemse bunzing zal bij toename voorkomen.

2. Andere bevredigende oplossingen

De nertsenhouderijen hebben maatregelen genomen om ontsnappingen tegen te gaan danwel bij eventuele ontsnappingen de dieren binnen het bedrijfsterrein te houden en terug te vangen. In dit geval is sprake van een moedwillige actie waarbij de dieren uit de kooien zijn losgelaten. De aanwijzing is dan ook bedoeld om de desondanks daarbuiten geraakte nertsen ook te kunnen bemachtigen.

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen. Het is ondoenlijk om kwetsbare populaties te beschermen middels rasten.

3. Afwijkingen wettelijke bepalingen

De Amerikaanse nerts valt als exoot niet onder de beschermende bepalingen van de Ffw. Het verstoren en het doden op zich is niet verboden. Alleen voor het gebruik van het geweer al dan niet met kunstlicht dient dit expliciet geregeld te worden. Daarvoor zouden aangewezen kunnen worden als categorie van personen elke jachthouder die op grond van de Ffw gerechtigd is om krachtens vrijstelling, ontheffing, aanwijzing of jacht dieren mogen doden. Een dergelijke ruime aanwijzing is op dit moment nog niet aan de orde. De nerts is daarbij vooral nachttief. Dit is dan ook de reden, dat gevraagd is om toestemming om in de schemerperiode het geweer te kunnen gebruiken. Nertsen kunnen zich ook buiten het gebied van de nertsenhouderij verspreiden. Hierin is dan ook worden voorzien door de aanwijzing te geven voor het werkgebied van de wildbeheereenheid waarin de nertsenhouderij en omgeving is gelegen.

4. Onnodig lijden voorkomen.

Amerikaanse nertsen mogen wettelijk al gevangen en vervolgens gedood worden als bijvangst bij toegestane vangmiddelen voor andere dieren. Het geweer is een gebruikelijk middel bij schadebestrijding en maakt, dat een trefzeker direct dodelijk schot kan worden afgegeven.

5. Toestemming grondgebruiker

De provincie kan bepalen dat bij de uitvoering de toestemming van de grondgebruiker niet vereist is. Er wordt niet gevraagd om de aanwijzing desnoods zonder toestemming van de grondgebruiker te doen. Voor de provincie zijn er dan ook geen redenen om dat te doen.

Conclusie toetsingscriteria

De Amerikaanse nerts is een invasieve soort die een bedreiging vormt voor geïsoleerde populaties van amfibieën, vogels en kleine zoogdieren. Er zijn geen andere oplossingen en ingrijpen wanneer er nog maar kleinere aantallen zijn is effectiever.

Het is voorts nog niet noodzakelijk en gewenst om elke jachthouder met bevoegdheid voor gebruik van het geweer op grond van de Ffw voor de bestrijding in te zetten. Het aan te wijzen gebied wordt beperkt tot het werkgebied van de wildbeheereenheid waar de nertsenhouderij is gelegen.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 67;

AANWIJZING te verlenen aan:

Jacht(akte)houders welke door tussenkomst van de Faunabeheereenheid Gelderland gemachtigd zijn om gebruik te maken van deze aanwijzing voor

De Amerikaanse nerts (Neovison vison)

voor de artikelen 9, 11, 51 en 72 vijfde lid van de Flora- en faunawet voor zover het betreft; het opsporen, bemachtigen en doden met behulp een geweer en vangkooi.

verlenen daarbij toestemming voor het gebruik van deze middelen.

Op gronden als bedoeld in artikel 67, lid 1, van de Flora- en faunawet welke deel uitmaken van het werkgebied van de Faunabeheereenheid Gelderland en beperkt worden tot het werkgebied van de Wildbeheereenheid: Nijkerk e.o. en Veluwe Noord West.

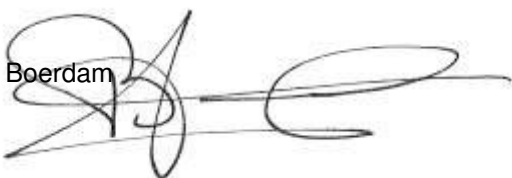
Ter voorkoming en beperking van schade aan de fauna en bij het uitblijven van andere bevredigende oplossingen

Met ingang van heden tot 1 januari 2017

EN BEPALEN VOORTS

1. In afwijking van het daarover bepaalde in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren wordt het gebruik van het geweer toegestaan van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang.
2. Op basis van deze ontheffing mag gebruik gemaakt worden van vangkooien zoals vermeld in Bbsd artikel 5f. Vangkooien dienen te worden voorzien van vers water en tenminste één maal per 24 uur te worden gecontroleerd. Bijvangst dient onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld.
3. Aan het schadebestrijdingsgebied kan door de Faunabeheereenheid een gebied zijnde het werkgebied van een wildbeheereenheid of een ander gebied worden toegevoegd en wel bij gebleken aanwezigheid van een nerts(en) en na kennisgeving daarvan vooraf aan de provincie.
Deze kennisgeving bevat tenminste:
 - Naam van de wildbeheereenheid of naam en kaart van het andere toe te voegen gebied.
 - Reden van de toevoeging.
4. Alle acties die voortvloeien uit het gebruik van deze aanwijzing worden binnen 24 uur naar tijd en locatie digitaal ingevoerd in het digitale faunaregistratiesysteem van de FBE Gelderland. De Fbe dient uiterlijk 4 maanden na afloop van de aanwijzing aan de provincie over het gebruik hiervan te rapporteren.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.